

PÁRTELET

Az oktatási év megindulásának eredményei és hiányosságai a szegedi járás pártszervezeteiben

Rákosi elvtárs október 27-i beszéde pártmunkánk számos hiányosságára mutatott rá, amelyek nagymértékben abból származtak, hogy nem fektettünk kellő súlyt a pártoktatásra. Pedig a szocializmus építésében előttünk álló megnevezett feladatok, a nemzetközi helyzet, az egyre élesedő osztályharc azt követeli meg párttagjunktól, hogy állandóan emeljék elméleti tudásukat és a feladatok jó végrehajtása érdekében minden párttagunk el-sajátítsa a marxista-leninista elméletet. Az oktatás terén eddig fennállt hibáknak és hiányosságoknak kiküszöbölésére kell irányt vennünk az 1950—51-es pártoktatási év alatt. Különösen fontos párttagságunk elméleti továbbképzése itt, a jugoszláv határmenti pártszervezeteknél. Az itt dolgozó elvtársaknak kitűzött éberségre van szükségük, hogy le tudják leplezni az amerikai imperializmust híven kiszolgáló Titót és bandáját. Azonban, hogy ezeket a feladatokat sikeresen végre tudjuk hajtani, hogy párttagságunk elméleti színvonalát emelni tudjuk, szükséges volt, hogy a szegedi járás pártszervezeteiben is jól és alaposan készítsük elő az 1950—51-es pártoktatási évet.

Az oktatási év előkészítéséhez a járási pártbizottság már augusztus végén, illetve szeptember elején hozzáfogott. Albeszélte az alapszervezetek titkáiraival és pártvezetőseivel az őszi oktatás feladatait. Kiértékelte azokat a hibákat és hiányosságokat, amelyek az elmúlt oktatási évben a szegedi járás pártszervezeteinél megmutatkoztak.

Komoly feladatnak tekintettük az előadók kiválogatását, hogy azok valóban

alkalmasak legyenek a politikai iskolák vezetésére.

Az előadók kiválasztása minden egyes esetben személyes beszélgetés alapján történt, így állapította meg a járási pártbizottság, hogy az elvtárs milyen politikai felkészültséggel rendelkezik és hogy közép, vagy alacsony fokú politikai iskola előadójaként állítsa-e be. Hogy a személyes elbeszélgetés mennyire fontos, arra elég, ha a tavalyi oktatási évből hozunk fel egy példát. Ujlás közszécheny tavalyi előadókát állították be, akik nem rendelkeztek kellő elméleti felkészültséggel és így a szemináriumok ellaposodtak, a hallgatók létszáma lemereszlődött.

Az előadók jó kiválasztása után döntő feladat azok továbbképzése, az alap-, illetve közép-fokú propagandista szemináriumokon keresztül. A propagandista szemináriumokon foglalkoztunk az elmúlt oktatási év egyik komoly hiányosságával, nevezetesen azzal, hogy előadónk nem igyekeztek az elméletet a gyakorlati összekapcsolni, hanem elvontan ismertették azt a hallgatók előtt. A propagandista szemináriumokon konkrétan foglalkoztunk a járás területén előforduló kérdésekkel is, pl. Pártunk parasztpolitikájának elferdítésével, hogy maguk a politikai iskolák előadói megfelelően alkalmazni tudják ezeket a kérdéseket előadásukban.

Oktatási munkánkban az előadók jó kiválasztásán túl

döntő kérdés volt a hallgatók kiválogatása is.

A hallgatók jó, vagy rossz kiválasztása — mint ahogyan azt a példák is mutatják — nagymértékben befolyásolja a politikai iskolák eredményességét. Hogy ez mennyire így van, azt bizo-

nyítja, hogy Szatymazon, ahol a hallgatók kiválasztása nem személyes elbeszélgetés alapján történt, ott már a politikai iskola beindulásának napján a 20 hallgatóból mindössze csak nyolcan jelentek meg. Ez a példa bizonyítja azt is, hogy alapszervezeteink közül nem mindegyik fektett nagy súlyt az oktatási év jó előkészítésére és nem egy esetben, mint pl. Balástya és Pusztaszeren a hallgatók kiválasztása lélektelenül és mechanikusan történt. Ezekért a hibákért azonban nem minden esetben és teljes mértékig az alapszervezetek vezetését terheljük a felelősség. A hallgatók kiválasztásánál történő hibákért elsősorban a járási pártbizottság agit. prop. bizottsága a felelős, amely a kiválasztást nem ellenőrizte megfelelőképpen. Ahol a hallgatók kiválasztása megfelelően történt, ott mindig a politikai iskolák.

beindulásakor megmutatkoztak az eredmények.

Jól válogatták ki a hallgatókat Ottomón, a csorvai Kiss Imre tiszcs-nél, ahol a hallgatók teljes létszámban megjelennek a politikai iskolákon.

De a kiválogatásnál komoly hiányosság mutatkozik pártszervezeteinknél abban is, hogy egyes politikai iskolákra, főleg a középfokú politikai iskolákra a dolgozó parasztság rovására főleg községi és szövetkezeti alkalmazottakat jelöltek túlsúlyban. Ez különösen mutatkozik a mórakalmi pártszervezetnél, ahol a középfokú politikai iskolára bevontak közül mindössze 4—5 a dolgozó parasztság száma. Rákosi elvtárs beszédében éles kritika alá vette pártmunkánkat azt a hiányosságot, hogy az egyénileg dolgozó parasztokat és főleg a középparasztokat nem vontuk be eddig a pártépitésbe és az oktatásba. A járási pártbizottság az oktatási munka előkészítésénél szem előtt tartotta a politikai bizottság 1949 október 20-i határozatának azt a részét, amely feladatunkká teszi: „Felső sorban az állami mezőgazdasági üzemek, a termelőszövetkezeti csoportok és a gépállomások párttagjait kell bevonni a szemináriumokra”. A szocialista szektoroknál tehát, ahol csak lehetett, a járási pártbizottság agit. prop. bizottsága megszervezte az alapfokú politikai iskolákat. Ezen túlmenően azonban

hiányosságok mutatkoztak az egyénileg gazdálkodó párttagjaink oktatásánál.

az oktatásba való bevonásánál. A alap- és középfokú politikai iskolákra bevont hallgatóknak eddig mintegy 33 százaléka egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt.

A Békekölcson jegyzésénél és tanácsválasztási munkánál ki-tűnt pártunkivüli dolgozó kis- és középparasztokat a november 27-én induló rádiószemináriumokra vonjuk be, hogy ezen keresztül is gondoskodjunk ezeknek a Pártunkhoz legközelebb álló dolgozóknak továbbképzéséről. Ugyancsak a rádiószemináriumokra vonjuk be a dolgozó nép által október 22-én megválasztott tanácsotagokat és póttagokat is.

Oktatási évadunk október 8-ával beindult. A szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy pártszervezeteink — a hibák ellenére — az idén sokkal komolyabban és alaposabban készültek fel az oktatási évre. A további feladatunk az, hogy a megélvő hibákat a járási pártbizottság segítségével pártszervezeteink kiküszöböljék és arra vegyenek irányt, hogy a következő előadásukon már minden egyes hallgató résztvegyen és megelőzzük a lemereszlődést. A pártbizottság részéről külön-

sen az ellenőrzési munkát kell megjavítani, hogy az ellenőrzésen keresztül is segítsük a politikai iskolák eredményességét és övjük Pártunk elméleti tisztaságát.

Ha a feladatokat kommunista módra hajtjuk végre, akkor egy újabb lépést teszünk afelé, hogy párttagjaink ebben az oktatási évben még szélesebb körben sajátítsák el a marxista-leninista elmélet nélkülözhetetlen fegyverét, még inkább biztosítjuk azt, hogy Pártunk alkalmas lesz azoknak a megnevezett feladatoknak a betöltésére, amely a szocializmus építésében, a béke védelmében előttünk áll.

Sándor János
szegedi Járási Pártbizottság
agit. prop. felelőse

Matematikai konferenciát

rendez Szegeden hétfőn, kedden és szerdán a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a Bolyai János matematikai társulat és az Eötvös Lőránd fizikai társulat bevonásával középiskolai és általános iskolai matematika-fizika szakos tanárok részére. A megnyitótűlést hétfőn reggel 8 órakor a Szegedi Tudományegyetem Ady-terei épületének nagy előadótermében tartják meg. A keddi és a szerdai előadások a szakszervezeti színházban lesznek. A konferenciát Csenke László, a Megyei Tanács oktatási osztályának vezetője nyitja meg. A további előadásokat Székelyfalvi Nagy Gyula, Surányi János, Turchányi György, Hoffmann Tiborné, Hajós György, Szele Tibor, Kedves Miklós és Párkányi László tartják.

A BÉKE VILÁKGONGRESSZUS első napján, november 13-án több-ezer forintot osztanak ki az igazgatói alaptól a TŰZEP-nél. Ezt az összeget azok között a dolgozók között osztják majd ki, akik mind a termelésben, mind pedig a társadalmi munka végzésében öntudatosan vettek részt.

A GÉPEK ÉS GAZDÁIK

A GÉPEK SZÜLETÉSE ÉS A RÉGI „GAZDAK”

„Egy gyapotfonógép — gép, amellyel gyapotot fonnak. Csak bizonyos viszonyok közt lesz tőkévé.” (Marx.)

Kétszáz esztendővel ezelőtt, a régi Angliában, mielőtt még a gépeket feltalálták volna, az iparcikkeket kézműiparban állították elő, a munkások nagy része még otthonában dolgozott, sőt saját rokkával, meg saját szövőszékkel is rendelkezett. A gyapjút és gyapotot a kapitalista vállalkozók adják át nekik feldolgozásra és darabszám fizeték munkájukat után. Így tehát ezek a régi szövő-fonó mesterek nem voltak már önálló kézművesek, hanem lényegében bér munkások, de ezzel ők maguk nem igen voltak tisztában.

A munkások nagy része falun lakott, s kis földesekéi is birtolt, amelynek megművelésére családjaival együtt akadt még ideje ipari munkájá mellett. A családtagok a szövő-fonásban is résztvettek. A családfő foglalatokodott a szövőszékénél, míg a feleség és a gyermekek felfonták a munkájához szükséges gyapjút, gyapotot, vagy azt, amely elidegülték valahol, ipari keresetjük mellett kisegítették őket földesekéi termékei is.

Egy élt családjaival Lancashire (Lancashire) grófság Standhill nevezetű községében Hargreaves James (Hargreaves Dzsems) takácsmester is. Egész nap pergett a rokka, zakatolt a szövőszék a takács házikójában. De a fonalat Jenny (Zsenni) nevű leánykaja csok nem győzte apja számára felfonni. Hargreaves tudta, ennek oka az, hogy a szövőszék már ökölcetesebb szerűség a rokkánál. Ugyanis nemrégiben találta fel egy szerszámkészítő mester a „repülő rokkaszt”, az újfajta vetélt. Ez most már nem kellett a szövőszék egyik végéről a másikra kézzel át-bujtatni, hanem fogantyúra erősített csúszó segítségével végezték el ezt a műveletet. Hargreaves takácsmester azon tört a fejét, hogyan lehetne a fonást is meggyorsítani valamelyes szerkezettel. Így többet ke-

Petrovskij szovjet sebészprofesszor Szegeden

A szegedi orvostudományi kar meghívására november 16-án, csütörtökön Szegedre érkezik Petrovskij Vasziljevics, a hírneves szovjet sebészprofesszor, a Budapesti III. sz. Sebészeti Klinika igazgatója. Rövid itt-tartózkodása alatt két előadást tart, egyet pénteken, 17-én

délelőtt az orvosanhallgatók számára, az „Anaesthesia kérdéseiről”, egyet ugyanaznap este az orvosok számára a „Szovjet orvostudomány új irányai” címmel. Az előadások helyét és pontos idejét később közöljük.

APIREND

1950 november 12., vasárnap.

MOZI:

Belvárosi 6. 8. Szerencse fel.
Korzó 6. 8. Két papás.
Fáklya 6. 8. Színes műsor.

Fáklya Moziban vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel filmmatiné. Bemutatásra kerül a „Kiváncsi völgy” című szovjet film.

SZÍNHÁZ:

LILJOMFI

Szombat: „Ady”-bérlet.
Vasárnap délután: „Dózsa”-bérlet.
Vasárnap este: Bérletszűnet.
Hétfő: „Csokonai”-bérlet.
Kedd: „József A.”-bérlet.

Állandó éjjel-nappali szolgálatot tartanak a következő gyógyszertárak:
13/72 sz., Klauzál-ter 9.
13/71 sz., Peőfi S.-sugárút 41/b.
13/67 sz., Kossuth L.-sugárút 31.
Ez 8 óráig tart nyitva:
13/70 sz., Újseged.
13/68 sz., Kálvária-ter 7.
A Földműves-utcai gyógyszertár minden nap este 7 óráig tart szolgálatot.

Időjárásjelentés. Mérsékelt déli, délnyugati, később megélénkült déli-északnyugati szél. Változó felhőzet, többfelé, főleg délen és nyugaton eső. Reggel elsősorban keleten köd. A hőmérséklet átmenetileg tovább emelkedik, holnap már nyugaton csökken.

Vízállásjelentés. A Tisza Tokajig apad, lejjebb árad. Alacsony vízállás. A Tisza vízének hőmérséklete Szegednél 6,7 fok. A mai vízállások: Csongrád 30 cm, 31%, Szeged 65 cm 27%, Szolnok 148 cm, 35%. — A Maros Makónál 37 cm, 15%.

A „TÁNCSCS” termelőcsoport tagjai is megkezdtek az őszi hagyomány- és a salátapalánta kiállítását, hogy kora tavasszal friss salátával és zöld hagymával láthassák el Szeged dolgozóit.

AZ MSZT ALSÓVÁROSI szervezőse szombaton este a földműves-szövetkezeti kultúrtérben jóslék-ritűlt kultúrműsort rendezett. Színdarabokat, szavaltatokat és énekszámoikat adták elő.

A KONZERVGYÁR dolgozói között egyre jobban szélesedik a termelési verseny. Eddig a dolgozók 95 százaléka végzi munkáját versenyben és termelését mind mennyiség, mind minőség terén állandóan emeli. A dolgozók a legutóbbi üzemi értekezletükön megfogadták, hogy rövid időn belül valamennyien versenyben dolgoznak.

AZ SZTK (OTI) szegedi kirendeltségének vezetője, Siklós János elvtárs ünnepélyes keretek között osztotta ki a könyv- és 150—150 forint jutalmakat az SZTK legjobb dolgozóinak. Könyv- és pénzdíjakat Kánitz József, Ocskay László, Bocskai Tibor, Gelcz Jánosné és Temesvári Margit részesültek, akik kiváló munkát végeztek a társadalombírástól és díszszervezésnél.

SZOMBATON ESTE a Sertéshízlaló ÁV és a Dózsa termelőcsoport kultúrcsoportja a szakszervezeti színházban jóslékritűlt dísznótáros vacsorával egybekötött műsoros estét rendezett. A műsorban szavaltatokat, énekszámoikat, népi táncokat és két egyfelvonásos darabot adtak elő.

A SZEGEDI VILÁMOSVASUT dolgozói 15-én délután 6 órakor a Kossuth Lajos-sugárút 34 szám alatt lévő kultúrhelyiségükben ünnepélyes keretek között választják meg az üzemi társadalombírástól és díszszervezésnél. A bizottság megválasztása előtt az üzem kultúrcsoportja szavaltatokat, énekszámoikat, népi táncokat, egyfelvonásos színdarabokat ad elő.

leg eddig ismeretlen erejű munkásságjal foglalkoznak rövidesen szembenállni.

Ilyen körülmények között jött létre 1764-ben az első fonógép, amely fából volt és 16 orsóval készíthető keréken átvettelt hajtósíj hozta mozgásba. A gép feltalálója Spinning Jenny (fonó-Zsenni) névre keresztelt leánykaja után.

A „jenny” segítségével a kapitalisták most gyárrá alakították nagy kézműipari műhelyeiket. Egész sor tökéletesítés következett ezután és a fonógépet nem sokára már vízerővel hozták mozgásba. Most már nagymennyiségű olcsó fonalat állítottak elő a gyárakban, az otthon dolgozó kézműipari munkásoknak pedig mind glányabb bért fizettek. A munkások átkozták a gépet, amellyel nem tudtak versenyezni kelni, s amely megfosztotta őket eddigi keresetük jórésztől. Sokan fel is hagytak a fonással, s most már egyideig csak a szövőgép zakatolt a munkások otthonában. Ez sem tartott sokáig, rövidesen a kéziszővőszék helyére is szövőgép került.

Közben a kapitalisták a vízierővel hajtott gépekkel sem voltak megelégedve, s mert szükségük volt a gőzgépre, azt hamarosan fel is találta egy Watt James nevezetű mechanikus. 1784-ben pedig megnyílt az első gőzgéppel ellátott, azaz géphajtórőre berendezett fonóda. Egy esztendő sem telt bele és a szövőgép is megszületett. Egyetlen gép teljesítménye rögtön 14 kéziszővő takács munkáját látta el. Ettől az időtől fogva éhbért fizettek már az otthon dolgozó takácsoknak is. — A gép versenyre a géppel, amely a kapitalisták tulajdona volt, ezeket a kézműipari munkásokat is megfosztotta eddigi keresetüktől. Soknak nem maradt más hátra rövidesen, mint eladni a szövőszékét és bedőlni a gyárhoz szövőmunkásnak. Így a munkásoknak semmiük sem maradt már, csak a pusztá munkaszer-jük, amelyet kénytelenek voltak a kapitalistáknak eladni, ha éhen nem akartak meghalni. Azonban a kapitalisták gondoskodtak arról is, hogy minden addigani olcsóbb munkacseré tegyenek szert és tömegesen állították a gépek mellé a nőket és gyermekeket. Ezeknek sokkal alacsonyabb bért fizettek, mint a férfi munkásoknak. A hihetetlen